

HUMANITARNI ZAVOD VID IN ISKRICA BOSTA SLABOVIDNI EMI BOJNEC
POMAGALA OLAJŠATI UČENJE IN OMILITI ZDRAVSTVENE TEŽAVE

Borka Ema nujno potrebuje računalnik

Odkar v šoli uporablja brajevo vrstico, ima gimnazijka Ema manj glavobolov, manj jo bolijo oči, tudi njeno razpoloženje je precej boljše

»Šolo in sošolce morate posebej pohvaliti. Super so! Zelo mi pomagajo,« pove Ema Bojnec. Njena slabovidnost je poseben izziv za profesorja fizike Matijo Perušo (na fotografiji desno od Eme), ki ji grafe nariše s tridimenzionalnimi barvami, da jih lahko otipa in si jih lažje predstavlja.

Tatjana Pihlar
Foto: Jaka Gasar

Ema Bojnec iz Bakovcev v Prekmurju je bila nedonošenka z le eno delujočo ledvico, drugo ima že od rojstva zakrnelo. Na svet je privekala v 32. mesecu nosečnosti. »Bilo je zelo kritično. Ni dihala, srček ji ni bil, in ker je prve tedne preživela v inkubatorju, so zdravniki takoj opozorili, da bo imela težave z vidom. Ob rojstvu je tehtala le kilogram in pol. Kot majhen muc je bila. Prva tri leta smo bili z njo več pri zdravnikih kot doma, a je Ema na srečo velika borka,« pove mamica Mira, oče Ivan pa spomni, da kot otrok ni prenesla mokrote: »V vrtcu je jokala, ko so šli na sneg, v pesku se ni hotela igrati, ker se ji je lovilo na vlažne prste, tudi sadja se ni marala dotikati, ga je pa rada jedla, če je bilo olupljeno in narezano ter ga je v usta nosila z zobotrebem.« Ema je prva leta nekako shajala s korekcijskimi očali, od četrtega razreda osnovne šole nič več. Pri pouku športne vzgoje so jo začela ovirati. »Brez njih nisem mogla, ker

nisem nič videla, z njimi pa tudi ne, saj bi se mi pri skoku čez kožo, na primer, zlomila, zato sem šla k zdravniku po opravičilo, da ne bi več telovadila,« je pogovor začela danes 15-letna Ema. Sledil je šok, kajti očesni zdravnik je ugotovil, da deklica nima globinskega vida, da jo motita svetloba in bleščanje, da se ji slika ves čas maje in da ima le do trideset odstotkov ostanka vida. Konec lanskega avgusta, ob prehodu v srednjo šolo, se ji je stanje čez noč poslabšalo. Začela je tarnati, da jo pečejo oči in boli glava, bila je tudi zelo nemirna, pregled na očesni kliniki pa je pokazal, da ima na enem očesu le še triodstotni vid in na drugem do desetodstotnega. Žal je to za državni proračun še vedno predobro, da bi bila upravičena do brezplačnega računalnika in brajeve vrstice, ki bi ji znatno olajšala učenje, zato se je humanitarni zavod Vid iz Kranja odločil, da ji bo pomagal pri nakupu računalnika, brajeve vrstice in druge potrebne opreme. A ker je to velik finančni zalogaj, vreden okoli 7000 evrov, in ker se zaradi Eminih težav z vidom

Pomagajmo Emi omiliti zdravstvene težave

Socialna delavka na ljubotomski gimnaziji Karmen Stolnik poudarja, da bi nakup računalnika in brajeve vrstice Emi Bojnec občutno olajšal učenje in ji pomagal tudi pri njenem splošnem počutju. »Odkar v šoli uporablja računalnik in brajevo vrstico, ima manj glavobolov, manj jo bolijo oči, zato je tudi njeno razpoloženje mnogo boljše,« nam je pojasnila Stolnikova, ki ne skopari s pohvalami na Emin račun. »Je zelo pridna, prizadevna, urejena, organizirana in nezahtevna dijakinja. Za zdaj ima same lepe ocene, tudi z vrstniki se zelo dobro razume, saj je prijetno in pozitivno dekle.« Drage bralke, cenjeni bralci, prijazno vas vabimo, da denarne prispevke tako za Emo Bojnec (s pripisom ZA SLABOVIDNO EMO) kot tudi za vse druge bolne ali revne otroke, kot vedno, nakažete na Iskričin račun Pomoč otrokom.

Družina Bojnec iz Bakovcev v Prekmurju: na vrhu je mama Mira, pod njo sedita Ema in oče Ivan, na spodnji stopnici pa sestrici Nuša in Lara.

mudi, bo pri zbiranju denarja pomagala tudi Iskrica. Bojnecova imata namreč poleg Eme še dve deklici, desetletno Laro in dvanajstletno Nušo, zaposlen pa je le oče Ivan, zato bi lahko potreben denar sami zbrali šele v nekaj letih. Mamica Mira, ki je nekoč delala v Muri, je zaradi težav tega podjetja ostala brez službe. Ker je tekstilna industrija mrtva, druge v svoji stroki ne bi mogla dobiti, a resnici na ljubo ob skrbi za tri deklice tega bremena niti ne bi zmogla. Zato pa doma puncam pridno šiva oblačila, Emi tudi veliko pomaga pri učenju. »Na glas ji berem snov, da njene oči ne trpijo preveč,« nam pojasni Mira Bojnec.

Izgubljala se je v notah

Testiranja so že v osnovni šoli pokazala, da je Ema zelo nadarjen otrok, a je bila slabovidnost zanjo vedno visoka ovira. Naloge, pri katerih ni bila časovno omejena, je odlično opravila, tam, kjer je bila vezana na čas, se je zataknilo. Tudi v glasbeni šoli, ki jo je obiskovala celih osem let, ji ni bilo lahko. Igrala je klavir. »Note sem imela povečane, a sem se v njih vseeno izgubljala, zato sem se skušala vsako skladbo čim prej naučiti na pamet. Toda dokler mi to ni uspelo, je bilo videti, kot da doma nisem nič vadila, zato me je učiteljica včasih okarala, jaz se pa v resnici v notah nisem znašla,« se spominja Ema, ki zdaj obiskuje prvi letnik gimnazije Franca Miklošiča v Ljutomeru, čeprav je murskosoboška gimnazija bliže njenemu domu. »V Ljutomeru jo avtobus odloži dvesto metrov od šole, v Murski Soboti pa bi morala najprej do glavne avtobusne postaje, kjer je velik direndaj, tam poiskati mestni avtobus ali skoraj dva kilometra pešačiti. Z njenim vidom bi bilo to zelo težko,« nam odločitev za ljubotomsko gimnazijo utemelji oče Ivan.

In Ema je ne obžaluje. Nasprotno. »Šolo in sošolce morate posebej pohvaliti. Super so! Zelo mi pomagajo,« poudari in nadaljuje: »Tla na hodnikih in stopniščih ter steklena vrata so poleplji z rumenimi fluorescentnimi trakovi, da se lažje znajdem. Edina imam garderobno omario na ključ, ne na številke, ker jih je treba vrteti. Prvega pol leta je bil naš razred ves čas v isti učilnici, nismo se selili, da sem se navadila na šolo. V prostoru, v katerem se na pamet naučim, kje je kaj, se gibljem normalno, sicer se primem katere od sošolk. Imam tudi podaljšan čas pisanja kontrolnih nalog, pri tujih jezikih mi vprašanja prebere kdo od profesorjev, sicer se ubadam s črkami namesto z vsebino. Snov sproti pišem v računalnik z brajevo pisavo, ki ga je posodil Iris (Center za izobraževanje, rehabilitacijo, inkluzijo in svetovanje za slepe in slabovidne Ljubljana, op. p.), pri naravoslovju pa v zvezke, dokler ne bom obvladala računalniškega programa, prirejenega naravoslovnim predmetom. A ker pišem zelo na veliko, sem pri matematiki v tem šolskem letu že pri četrtem zvezku, pri fiziki in kemiji pa pri tretjem,« smeje pove Ema in pristavi, da ji najbolj ustreza temno modra podlaga, na katero piše s črno barvo, zato nas je podjetje DZS za obisk pri njej opremilo s paketom modrih listov, s črnimi flomastri in z mapami.

Z lupo lahko bere največ deset minut

Ema že od šestega razreda pri pouku uporablja prenosni računalnik, s katerim si zapisuje vse razlage, saj se je zaradi slabega vida zelo zgodaj

Dobrodelni prispevki

Spoštovane bralke, dragi bralci, denarne prispevke za našo dobrodelno akcijo ISKRICA NEDELJSKEGA lahko nakažete na:

ISKRICA »POMOČ OTROKOM«
transakcijski račun pri: Abanka, d. d.
SI56 0510 0801 1104 164.

naučila desetprstnega slepega tipkanja. Dokler je imela do trideset odstotkov ostanka vida, si je doma naredila povečave in jih natisnila, potem ko se ji je vid dodatno poslabšal, pa je morala preiti na branje z lupo, ki je zanjo zelo utrujajoče. V začetku je imela ročno lupo, a je pri njeni uporabi trpela za hudimi glavoboli, poleg tega so se ji solzile oči in jo pekle.

Da bi ji kar najbolj olajšali učni proces, so novembra lani na ljubotomski gimnaziji v sodelovanju z Leo klubom Ljutomer organizirali dobrodelni koncert in nato skupaj z Lions klubom Murska Sobota prispevali za nakup elektronske lupe, ki pa žal ni veliko pripomogla k izboljšanju Eminega počutja. »Pet, deset minut zdržim, več ne, saj me začnejo oči zelo peči,« pravi Ema, ki si zato zelo želi, da bi imela tudi doma svoj računalnik z brajevo vrstico, zato se, čeprav ni povsem slepa, marljivo uči njene uporabe.

Požrtvovalni profesorji

Karmen Stolnik, socialna delavka na ljubotomski gimnaziji, potrudi, da je slab vid za Emo precejšnja ovira, zato sproti iščejo rešitve in prilagoditve, da bi lahko sledila pouku in sodelovala pri večini aktivnosti, kot to počnejo drugi dijaki. Pred kratkim so ji omogočili udeležbo na neobvezni ekskurziji v Rim, kjer je imela svojo vodnico. Ta ji je opisovala vidne stvari, hkrati je imela slušalke, prek katerih je poslušala razlago zgodovinskih dejstev. »Fajn je bilo,« pove Ema, ki je šoli hvaležna, da ji je omogočila to izkušnjo, socialna delavka pa le skromno pripomni: »Zakaj bi jo prikrajšali za kaj takega?!« Emino zdravstveno stanje je velik izziv tudi za njene profesorje. Matija Peruš, denimo, ji pri fiziki grafe nariše s tridimenzionalnimi barvami, da jih lahko otipa in si jih lažje predstavlja. Vsak dan jo kateri od zaposlenih tudi pospremi do avtobusne postaje, čeprav je blizu šole in čeprav Ema pri hoji uporablja palico. To počnejo zato, da ne bi stopila v napačen avtobus. Zelo požrtvovalna je tudi Miša, dijakinja četrtega letnika, ki vsak dan po pouku odhiti na glavno ljubotomsko avtobusno postajo, zasede prvi sedež v avtobusu in prostor ob sebi hrani za Emo, ki od šole do avtobusa hodi tako hitro, da sva ji z Jakom komaj sledila. V to je žal prisiljena. Avtobusni prevoznik je namreč samovoljno, ne da bi se o tem posvetoval s šolo, spremenil vozni red, zato Emin šolski avtobus po novem pripelje petnajst minut prej. Tako ima slabovidno dekle na voljo pičlih sedem minut, da se po končanem pouku preobuje, obleče in se pravočasno, mimo številnih ovir, prebije do avtobusne postaje. Kaj pa enake pravice invalidov, gospodje?! ■

Miša, dijakinja četrtega letnika, vsak dan po pouku odhiti na glavno avtobusno postajo, zasede prvi sedež v avtobusu in prostor ob sebi hrani za Emo, ki vstopi pri gimnaziji.